

*Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2014
7. volební období*

Z Á P I S

*z 16. schůze
výboru pro evropské záležitosti
a
společného zasedání výboru pro evropské záležitosti a podvýboru pro evropské
fondy a přeshraniční spolupráci
konaného dne 30. července 2014*

Přítomni: prezenční listina

Omluveni: prezenční listina

Schůzi výboru zahájil př. O. Benešík v 8.30 hod. Připomněl, že byla svolána na základě usnesení č. 79 přijatého na 15. schůzi výboru dne 23. července 2014. Konstatoval, že pozvánky byly všem včas rozeslány a návrh pořadu mají poslanci k dispozici. V následném hlasování všichni přítomní navržený pořad schválili */hlasování 7-0-0 je zachyceno v příloze/*.

Schválený pořad schůze:

1. Informace k připravované Koncepti působení České republiky v Evropské Unii
2. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s přístupem Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii /sněmovní tisk 170/
3. Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných vládou Poslanecké sněmovně prostřednictvím výboru pro evropské záležitosti v období 26. května – 20. července 2014
4. Sdělení předsedy
5. Různé

Společné zasedání výboru pro evropské záležitosti a podvýboru pro evropské fondy a přeshraniční spolupráci

6. Problematika naplňování územní dimenze operačních programů prostřednictvím integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020

1. Informace k připravované Koncepti působení České republiky v Evropské Unii

Př. O. Benešík přivítal státního tajemníka pro evropské záležitosti Ing. Tomáše Prouzu, MBA a vrchní ředitelku Sekce analyticko - komunikační Ministerstva zahraničních věcí Ing. Kristinu Larischovou.

Státní tajemník T. Prouza informoval, že vláda ČR se na základě programového prohlášení z 12. února t. r. rozhodla, že připraví stručnou koncepci českého působení v Evropské unii. Bude mít 4 základní části – 1. úvod o tom, jak ČR vnímá EU a posuny v EU, 2. jak se ČR staví k výzvám EU, 3. další směřování EU, 4. identifikace priorit ČR v EU.

Vláda ČR definovala 5 priorit: 1. udržitelný rozvoj (sem patří zlepšení fungování vnitřního trhu, zvýšení zaměstnanosti, ochrana životního prostředí a strukturální fondy), 2. mír, bezpečnost a stabilitu (zahrnuje společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, rozšíření EU a energetickou bezpečnost), 3. pevné evropské ukotvení, 4. solidaritu (tzn. kohezní politika, migrace, hospodářská a měnová unie) a 5. Evropu příležitostí (vzdělávání, šance na uplatnění pro mladou generaci, posílení vnitřního trhu, prostor pro malé a střední podniky).

Důležitá bude široká veřejná debata o těchto prioritách, o jejich rizicích a přidaných hodnotách pro ČR.

Mpř. P. Fialu zajímalo, co tento abstraktní materiál obsahující běžně dostupná témata přinese ČR.

Státní tajemník T. Prouza uvedl, že priority by měly být obecné bez politické nálepky. Jako příklad uvedl dopady klimaticko – energetické politiky na českou ekonomiku, vliv na veřejné rozpočty apod.

Posl. J. Zahradník poukázal na kontroverzi některých témat – např. příznivé podmínky pro rozvoj průmyslu v rozporu s tvrdými nároky v oblasti životního prostředí, které kontrují konkurenceschopnosti průmyslu. Nebo přehnané lpění na bezpečnosti v konfliktu se svobodou jednotlivce.

Státní tajemník T. Prouza vysvětlil, že smyslem koncepce je poukázat na dopady, souvislosti, přínosy a náklady.

Posl. I. Pilný vyjádřil názor, že pasivní politika ČR vůči EU by se měla stát aktivní. Je zde snaha ze strany EU zpříšňovat regulace a tím snižovat konkurenceschopnost. Operační programy podle jeho názoru nerespektují zájmy ČR. Zajímalo jej, jak vláda plánuje politiku vůči EU proměnit v aktivní.

Státní tajemník T. Prouza konstatoval, že současní ministři se mnohem častěji zúčastňují jednání sektorových rad, komunikují dobře anglicky. Důležitá je podle něj také spolupráce s ostatními zeměmi napříč resorty.

Př. O. Benešíka zajímalo, jaká je konkrétní představa o zapojení členů VEZ do tvorby tohoto vládního materiálu.

Státní tajemník T. Prouza uvedl, že záleží na aktivitě členů výboru. Po vypracování základního materiálu, tj. přibližně za měsíc, mohou poslanci iniciovat další debatu na schůzi výboru.

Ředitelka K. Larischová uvedla, že Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) vypracovalo rešerši všech členských států a zjistilo, že praxe stanovování priorit je rozlišná. Podle názoru MZV by koncepce měla být stručná a otevřená k občanům ČR.

Př. O. Benešík dal hlasovat o možnosti europoslankyně Michaely Šojdrové vystoupit na schůzi výboru */hlasování 8-0-0/*.

M. Šojdrová informovala, že europoslanci byli vyzváni, aby se vyjádřili k národnímu konventu. Konstatovala, že nebyli spokojeni s názvem konvent. Zajímalo ji, jaký vztah má konvent k připravované koncepci.

Státní tajemník T. Prouza uvedl, že se jedná o platformu o pěti tématech určených k veřejné diskusi. Slíbil změnit název konvent.

Př. O. Benešík přednesl návrh usnesení, kterým výbor pro evropské záležitosti bere na vědomí informaci k připravované Koncepci působení České republiky v Evropské unii */usn. č. 80, hlasování 7-0-0 je zachyceno v příloze/*.

2. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s přístupem Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii /sněmovní tisk 170/

Př. O. Benešík sdělil, že tento bod byl zařazen na pořad schůze v souladu se stanoveným harmonogramem projednaným plénem Poslanecké sněmovny na jeho 8. schůzi dne 14. května a schváleným usnesením PS č. 258.

Dokument uvedli náměstek ministra zahraničních věcí Ing. Martin Tlapa a poradce náměstka ministra financí Ing. Radek Urban.

Nám. M. Tlapa uvedl, že tento fiskální pakt podepsalo 25 států. ČR jej zatím nepodepsala, ale nyní vláda zvažuje, že také přistoupí. Ke schválení je zapotřebí souhlasu 3/5 všech poslanců a 3/5 přítomných senátorů.

R. Urban sdělil, že z pohledu Ministerstva financí smlouva zavazuje ČR k vyrovnanému hospodaření až od doby vstupu do eurozóny, ale může se účastnit summitů eurozóny hned po přistoupení ke smlouvě.

Uvedl, že vláda ČR nenavrhuje přistoupit k článku 3 a 4 smlouvy, kde by se zavázala k okamžitému vyrovnanému hospodaření. Suverenita ČR při rozpočtovém procesu nebude dotčena. Musí zde však vzniknout dohledový orgán. Vláda považuje přistoupení k této smlouvě za užitečné, protože zavádí do rozpočtového procesu nezbytnou kázeň.

Zpravodaj O. Benešik uvedl, že ČR může přistoupit k článku 3 a 4 kdykoli před přijetím eura. Poděkoval Parlamentnímu institutu za analýzu k tomuto materiálu.

Mpř. P. Fiala nevidí pro ČR smysl v přístupu k tomuto paktu. ČR tím podle něj poskytne Bruselu další pravomoci. Dojde také ke změně primárního práva.

Nám. M. Tlapa upřesnil, že jednou z výhod přistoupení ke smlouvě je pro ČR možnost účastnit se jednání summitů o vnitřním trhu a fiskálních tématech.

R. Urban doplnil, že ČR se domnívá, že nedojde ke změně primárního práva. Jde o smlouvu mimo režim unijního práva.

Zpravodaj O. Benešik přednesl návrh usnesení, kterým výbor pro evropské záležitosti I. doporučuje Poslanecké sněmovně PČR přijmout následující usnesení: „Poslanecká sněmovna vyslovuje souhlas s přístupem ke Smlouvě o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii, která byla podepsána v Bruselu dne 2. března 2012.“ a II. zmocňuje zpravodaje, aby s tímto usnesením seznámil Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR. Výbor tento návrh přijal /usn. č. 81, hlasování 6-2-0 je zachyceno v příloze/.

Schůze byla přerušena v 9.30 hod. a pokračovala opět ve 14.45 hod.

Společné zasedání výboru pro evropské záležitosti a podvýboru pro evropské fondy a přeshraniční spolupráci:

6. Problematika naplňování územní dimenze operačních programů prostřednictvím integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020

Př. podvýboru J. Zahradník nechal hlasovat o tom, že dnešní zasedání podvýboru pro evropské fondy a přeshraniční spolupráci bude veřejné, s čímž členové podvýboru vyjádřili souhlas /hlasování 6-0-0 je zachyceno v příloze/ a následně schválili i navržený pořad /hlasování 6-0-0 je zachyceno v příloze/. Následně př. J. Zahradník předal slovo k úvodním vystoupením jednotlivým hostům, jimiž byla náměstkyně ministryně pro místní rozvoj Ing. Klára Dostálová, předseda Svazu měst a obcí Ing. Dan Jiránek, člen Rady Asociace krajů hejtman JUDr. Martin Netolický, Ph.D. a 1. místopředseda Sdružení místních samospráv Ing. Radim Sršeň, Ph.D.

Nám. K. Dostálová představila Národní dokument k územní dimenzi, který přináší novou úpravu pro nové programové období, neboť již nebudou existovat regionální operační programy. Naplňování územní dimenze v ČR tedy bude probíhat jednak prostřednictvím integrovaných nástrojů (ITI pro 7 územních aglomerací s více než 300 tis. obyvateli a CLLD, certifikace místními akčními skupinami) a jednak prostřednictvím národního integrovaného nástroje IPRÚ. Tyto integrované nástroje byly zakomponovány do operačních programů, z nichž přirozeně nejvýznamnější je Integrovaný regionální operační program (IROP), nicméně v určité míře byly integrované nástroje promítnuty do všech operačních programů, a to včetně komunitně vedeným místním rozvojem. V tomto smyslu je jedinou výjimkou OPPIK, spadající pod Ministerstvo průmyslu a obchodu, které odmítá jak národní nástroj IPRÚ, tak nástroj CLLD a hodlá spolupracovat pouze v rámci integrovaného nástroje ITI. Tento postoj vyvolal značné diskuse, nicméně dohody s MPO se dosud dosáhnout nepodařilo. V důsledku toho lze očekávat obtíže zejména v oblasti projektů malých podnikatelů, které zpravidla nepřesahují částku 500 tis. Kč a nyní by měly být administrovány v rámci agentury CzechInvest stejně jako obří projekty. Výsledky takto nastavené praxe budou tedy vyhodnoceny v roce 2016. Integrovaným nástrojům

se dále trochu brání i OPŽP, který s územní dimenzí nemá z minulého období žádnou zkušenost, nicméně určité alokace přeci jen byly vygenerovány.

Implementace integrovaných nástrojů bude probíhat ve třech variantách, přičemž u nástroje ITI si Evropská komise nově vymínila, že to musí být prostřednictvím zprostředkujícího subjektu, jímž bude fond ERDF. Implementace bude probíhat dvoukolově, přičemž v první fázi bude posouzen projektový záměr, po jeho schválení bude následně vypracován finální projekt.

Náměstkyně K. Dostálová dále uvedla, že z celkové alokace pro ČR, která činí zhruba 560 mld. Kč, bude územní dimenze pracovat přibližně s 200 mld. Kč. Na tuto indikativní částku byl zpracován předložený Národní dokument k územní dimenzi, který předpokládá implementaci nikoli pouze prostřednictvím integrovaných nástrojů, nýbrž i formou individuálních projektů. Propojení obou úrovní budou zabezpečovat stálé konference (Národní a Regionální), a to v rámci Regionálních akčních plánů.

Př. D. Jiránek informoval, že k dohodám o operačních programech došlo na základě složitých jednání. Důležité pro všechny projekty bude jednotné metodické prostředí.

Př. J. Zahradník konstatoval, že jednání berou nemálo času a varoval před tím, aby ČR v důsledku toho nevystavila sama sebe nedostatku času na přípravu projektů a poté opět potížím s čerpáním.

Podle názoru hejtmana M. Netolického se v novém programovacím období od roku 2014 významně sníží investiční činnost. Kraje budou mít jinou roli vlivem změny struktury.

Celá struktura operačních programů se změnila po krajských volbách v listopadu 2012.

Ocenil vstřícnost a intenzivnější spolupráci MMR s regiony.

Lidé s praxí, kteří již pracovali v oblasti operačních programů v regionech, budou přínosem v administrativě i v dalším období. Za užitečnou považuje myšlenku vzniku evropských domů, které by měly vzniknout v každém krajském městě a soustředit všechny zprostředkující subjekty operačních programů v jednom místě a tím zpřehlednit žadatelům informace.

První výzvy k OP se podle něj dají očekávat v druhé polovině roku 2015.

1. mpř. SMS R. Sršeň také ocenil partnerský přístup MMR. Uvedl, že model územní dimenze je příkladem pro mnohé členské státy.

Uvedl, že se podařilo vyjednat vyšší alokaci pro místní akční skupiny. Metoda Leader nebude podporovat malé živnostníky nezemědělského charakteru, protože to neschvaluje MPO.

Kvitoval návrh vzniku evropských domů, díky kterým se zjednoduší podmínky žádostí a metodiky.

Př. J. Zahradník předal vedení schůze př. O. Benešikovi, projednávání bodu č. 6 bylo přerušeno.

3. Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných vládou Poslanecké sněmovně prostřednictvím výboru pro evropské záležitosti v období 26. května – 20. července 2014

Z tabulky dokumentů doručených výboru v období od 26. května – 20. července 2014 vybrali poslanci k projednání následující dokumenty a určili k nim uvedené zpravodaje: 11598/14, KOM(2014) 397 v konečném znění a 11592/14, KOM(2014) 398 v konečném znění – posl. J. Zahradník, oba tyto dokumenty k projednání výboru pro životní prostředí a 10409/14, KOM(2014) 330 v konečném znění – mpř. I. Jakubčík, dokument zároveň postupuje k projednání hospodářskému výboru a pro informaci výboru pro životní prostředí. Ostatní dokumenty byly bez projednání vzaty na vědomí /usn. č. 82, hlasování 9-0-0 je zachyceno v příloze/.

4. Sdělení předsedy

Výbor přijal usnesení, kterým zmocňuje jeho předsedu ke stanovení termínu příští schůze, k jejímu svolání a k přípravě jejího pořadu /*usn. č. 83, hlasování 9-0-0 je zachyceno v příloze*/.

5. Různé

Žádný člen výboru se nepřihlásil o slovo.

Poslanci se vrátili k projednávání bodu č. 6, vedení schůze opět převzal př. podvýboru pro evropské fondy a přeshraniční spolupráci J. Zahradník.

6. Problematika naplňování územní dimenze operačních programů prostřednictvím integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020

Př. J. Zahradník ocenil záměr využít odbornou kapacitu úředníků regionálních rad soudržnosti pro fungování evropských domů. Zajímalo jej, jestli budou objekty regionálních rad také využity pro evropské domy.

Nám. K. Dostálová odpověděla, že regionální rady jsou zakomponovány do zákona č. 248 o podpoře regionálního rozvoje a počítá se s nimi pro implementaci pro období 2014 – 2020. Informovala, že jednání o využití nemovitostí krajů v rámci OP technická pomoc proběhne počátkem srpna.

Př. J. Zahradník konstatoval, že rozdělení krajů na ITI a IPRÚ je na první pohled nerovnoměrné. Podle sdělení ministryně V. Jourové na minulé schůzi budou všechny OP rovnoměrně distribuovány podle absorpční kapacity území. Požádal náměstkyni K. Dostálovou o vysvětlení.

Nám. K. Dostálová uvedla, že MMR původně požadovalo 13 nástrojů ITI, ale Evropská komise kladla důraz na maximální koncentraci prostředků. Nakonec byla uzavřena dohoda o 7 ITI a 6 IPRÚ. MMR bude dbát na to, aby oba nástroje byly rovnoměrně naplňovány.

Hejtman M. Netolický doplnil, že jde o maximálně možný kompromis o počtu nástrojů dosažený mezi MMR a regionálními partnery, přestože kraje by uvítaly spíše pokračování v modelu ROPů. Konstatoval, že i když se objevují mnohé připomínky, tak v tuto chvíli už s nastaveným systémem nástrojů nelze nic dělat. Konstatoval, že jednání byla vedena asi dva roky a neusnadňoval je ani fakt střídání vlád v jejich průběhu.

1. mpř. R. Sršeň uvedl, že již v předchozí strategii regionálního rozvoje bylo definováno 6 oblastí ITI a z toho musela dohoda vycházet.

Př. D. Jiránek upozornil, že např. pražská aglomerace zahrnuje cca 2 mil. obyvatel, proto je zde alokováno více prostředků.

Př. O. Benešík uvedl, že z předložené tabulky je evidentní, že aglomerace v ITI jsou zvýhodněné. To ale popírá vyrovnávání disparit regionů, což bylo cílem Evropské komise. Vyslovil požadavek na zvýšení alokace v rámci IPRÚ a „zarezerování“ těchto prostředků výhradně pro regiony, které nejsou v kategorii ITI. Současně upozornil na znevýhodnění měst nad 25 tis. obyvatel.

Mpř. I. Jakubčík vyjádřil překvapení nad tím, že úředníci z tzv. neúspěšných ROPů přechází do nových evropských domů.

Mpř. H. Langšádlovou zajímalo, jak budou v rámci jednotlivých položek vyváženy prostředky, které přijdou do sídelního města a ty, které půjdou do zbývající části příslušné aglomerace.

Př. D. Jiránek objasnil, že Praha má vlastní prostředky a v ostatních oblastech záleží na kvalitě a strategii projektů.

Uvedl, že úředníci z ROPů nedělali politická rozhodnutí a jsou velmi dobře vyškoleni, proto se s nimi počítá i do dalšího období.

Př. J. Zahradník konstatoval, že ROPy byly nejlépe čerpající operační programy. Současný regionální program je podle něj potřeba všem žadatelům dobře vysvětlit.

Hejtman M. Netolický uvedl, že ideální rozvržení má Zlínský kraj – krajské město a všechna další města nad 25 tis. obyvatel. Finanční alokace do jednotlivých nástrojů je závislá na konkrétním projektu a absorpční kapacitě daného území. V novém programovacím období např. nebude možné realizovat silnice 3. třídy. Obce také budou potřebovat peníze na kofinancování, ale některé jsou již zadlužené z minulého období.

Posl. V. Kovářová uvedla, že problém může nastat po podzimních komunálních volbách, kdy do některých obcí přijdou zcela noví zastupitelé. Zajímalo ji, jestli MMR připraví informační materiál o možnostech čerpání operačních programů a kdy bude možné začít čerpat.

Př. J. Zahradník informoval, že nám. D. Braunovi se podařilo do smlouvy zapracovat i možnost oprav silnic 3. třídy.

1. mpř. R. Sršeň informoval, že celková alokace na příští období bude činit více než 500 mld. Kč. Integrované OP umožní propojení projektů více obcí. O tom, jaké projekty daný region potřebuje, bude rozhodovat regionální rada.

Nám. K. Dostálová uvedla, že MMR připravuje materiál o rozdělení operačních programů a aktivit včetně alokací pro poslance a politické reprezentanty. V říjnu bude pořádat specializované semináře pro obce v jednotlivých regionech. První výzvy budou započaty na jaře 2015. Cílem MMR je avizovat stavební investice na podzim t. r. a začít přípravy projektových dokumentací. Vysvětlila, že Úřady regionálních rad byly financovány z technické pomoci po dobu 9 let. Jsou zde profesionální úředníci, MMR si je bude najímat na další období na základě veřejnoprávní smlouvy. Ujistila, že zlínský region se nemá čeho obávat.

Př. J. Zahradník konstatoval, že na MMR leží velká odpovědnost garance celého systému. Mělo by také dohlížet na rovnoměrnost alokace.

Nabídl uspořádat informační seminář k této problematice pro poslance.

Př. D. Jiránek vyjádřil obavy, že města a obce nebudou v budoucím období moci čerpat prostředky na některé plánované projekty, protože Evropská komise omezila výběr aktivit.

Př. O. Benešík věří, že dojde k možnosti přehodnocení záměru pro oblast mikropodnikání tak, aby CzechInvest neřídil projekty malých živnostníků.

Podle názoru posl. I. Pilného se investiční podmínky podstatně zhorší vlivem posuzování EIA. Některé již realizované projekty také nejsou udržitelné, protože nemají zabezpečenu návratnost investic. Na to je třeba myslet při přípravě nových projektů.

Posl. V. Kovářová uvedla, že Místní akční skupiny (MAS) čekají na možnost financování malých podniků. Bude je také zajímat, jaká bude míra spolufinancování a absorpční kapacita v daném území. Zeptala se, jestli pro města s 25 – 40 tis. obyvateli bude dostatek finančních prostředků na jejich individuální projekty.

1. nám. R. Sršeň zdůraznil, že i malé projekty mohou vytvářet nová pracovní místa. Např. MAS v jeho obci měla k dispozici na podnikatelské projekty 10 mil. Kč a bylo vytvořeno 14 pracovních míst udržitelných 5 let.

Hejtman M. Netolický apeloval na Poslaneckou sněmovnu, aby se pokusila jednat s MPO, které neschvaluje podporu malých podniků.

Př. J. Zahradník navrhl usnesení podvýboru k přednesené problematice.

Posl. V. Kovářová navrhla, aby př. J. Zahradník vypracoval znění dalšího usnesení týkajícího se jednání s MPO.

Posl. I. Pilný nabídl jako předseda hospodářského výboru spolupráci při jednání s MPO o podpoře malých podnikatelů.

Nám. K. Dostálová konstatovala, že MMR si je vědomo výměny obecních zastupitelů po podzimních komunálních volbách a plánuje proto školení projektových týmů.

Uvedla, že ohledně EIA je vedena složitá diskuse.

1. mpř. R. Sršeň doplnil k malým projektům, že CzechInvest nebude malé projekty realizovat, ale může každý z nich vetovat.

Vzhledem k nízkému počtu přítomných členů výboru a tudíž jeho neusnášeníschopnosti nepřijal výbor pro evropské záležitosti k tomuto bodu žádné usnesení.

Př. J. Zahradník shrnul další plánované aktivity – jednání podvýboru pro evropské fondy a přeshraniční spolupráci začátkem září, spolupráce VEZ a HV při jednání s MPO a uspořádání semináře pro poslance o evropských fondech ve spolupráci s MMR na přelomu září a října t. r.

Schůze skončila v 16.40 hod.

/zapsala Eva Hadravová a Lenka Mozgová/

Jan Zahradník v. r.
ověřovatel výboru

Ondřej Benešík v. r.
předseda výboru